

עַלְוָר זָגֶלְמְבִיָּה זָגֶלְעַמְבִיָּעָר צִירִיטְרוֹבָג

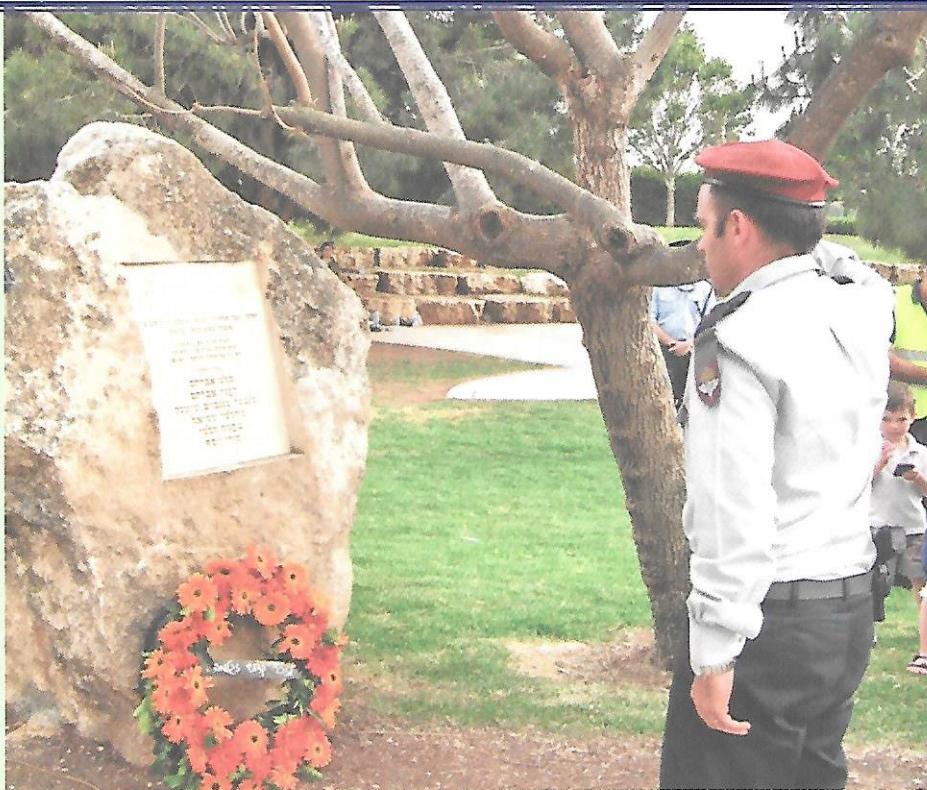
מידעון מס' 29 תשרי תשע"ב – ספטמבר - אוקטובר 2011
Zagłębie (Zaglembie) Newsletter, September-October 2011

ארגון עולמי של יוצאי גומלוביה
Zagłębie World Organization

שנה טובה וברכה לכל בית ישראל
Shanna Tova ! Happy New Year !

יום השואה תשע"א – אנדרטת נצר אחרון ביד הזיכרון לקדושי זגלמבה במודיעין
Yom Hashoa Memorial service at Yad Hazikaron in Modiin - 2011

בעמ' 10, "מכתב לארץ ישראל"
מאט בלה כפטורי

בעמ' 8, "וועשית עמוני חסד ואמתה...
סיפורו של יוסף קוטן – נצר אחרון"
מאט שמשון ישביין

בעמ' 6, "50 שנה למשפט אייכמן – קטיעים מעודותם של
יהיאל דינור (פיינר) ופרדקה מזיא" / מאט יונה קובו

Będzin
Sosnowiec
Dąbrowa Gornica
Zawiercie
Czeladź
Slawków
Wolbrom
Chrzanów
Dańdówka
Golonóg
Grodziec
Kazimierz
Klimontów
Ksawera
Kromolów
Łagisza
Maczki
Milowice
Modrzejów
Niemce
Niwka
Olkusz
Oświęcim
Piaski
Prońsk
Siewierz
Strzemieszyce
Trzebinia
Wojkowice
Zagórze
Ząbkowice

ארגון יוצאי זגלמבה – רח' פרישמן 23 תל-אביב 63561 טל. 03-5270919

Zagłębie (Zaglembie) World Organization - 23 Frishman St, Tel-Aviv, 63561, Israel - Tel: 03-5270919

Site: <http://zaglebie-world.org>

בימים הקרובים תש奏'ים שנת תשע"א ותבוא עליינו בברכה שנת תשע"ב.
אני כותב דבריהם אלו שעה שבישובי הדרום נופלות רקטות ואנשי נרגים ונפצעים, תוך כדי נסיעה באוטובוס או ברכבת פרטיה, ברחובות אף בבית הכנסת.

הגעתי ארצָה מקריםין באפריל 1948, חדש לפני הכרחת המדינה ופוץ מלחמת העצמאות. משך 63 השנים שחלפו מאז, לא זכרות לי תקופות ארוכות רבות של שקט. למרות זאת, המדינה התפתחה, התבטסה, קלטה עליה והתגברה על המכשולים הגדולים שעמדו בפנייה. מדינת ישראל כיום הינה מדינה אותה העולם מעריך ובה הוא מתחשב.

אנו, בני הדור הראשון של יהודִי גלְמַבִּיה, ניצולי השואה, לקחנו על עצמנו משימות רבות, בינהן, הנצחת יהדות גלְמַבִּיה שנפתחה. בנושא זה פעלו רבו: הקמן אנדרטה בנהלת יצחק, את יד הזיכרון בעיר מודיעין – אתר גלְמַבִּיה שנפתחה. חשוב לציין כי האתר שלמו הוקם אך ורק מתרומות ודמי חבר של אנשי גלְמַבִּיה בארץ ובחו"ל. כמו כן פעלנו בשיתוף פעולה עם השלטונות העירוניים והמחוזיים בגלאמַבִּיה להנצחת בתיה הנקודות, בתיה הספר היהודיים, האתרים בהם הוקמו הгалומות הגדולים – 'שרודלה' ו'קמונקה'. יחד עם זאת נותרו מספר נושאים לטיפולם המשורר. כמו הנצחת בית הכנסת בסוענובי'ץ, בתיה הקברים היהודיים במקום ועד.

לאחרונה התארגנו לפעולות בני הדור השלישי – דור הנכדים – ואנו, בני הדור הראשון והשני, רואים זאת בסיפוק רב ונסייע להשתתבותם בפעילות הארגון, כדי להבטיח את זכר יהודִי גלְמַבִּיה.
לקראת השנה החדשה אני מברך את יהודִי גלְמַבִּיה מכל הדורות ובכל מקום, ואת משפחותיהם, בשנה טובה.
מי יתן ותכלת שנה וקלותה, תחל שנה וברכותיה.

אברהם גרין, יו"ר הארגון

עצרת יום השואה תשע"א ביד הזיכרון לקדושים גלְמַבִּיה. מימין לשמאל, ה"כ זאב בילסקי וabraham Green.

Yom HaShoa memorial service 2011. (L) Abraham Green and MKs Zeev Bielski

עצרת זיכרון לשואה ולגבורה תשע"א וטקס התיעודות עם קדושים זגלמבה יד הזיכרון - יום שני כ"ח בניסן תשע"א - 2 במאי 2011

ולפובי' מסונובי' נוכן קנטור; חנוך לרר נכדם של חנן ומרי-שיינDEL לרר, ובנו של אברהם [חיים] לרר מסונובי'; ואילת רובינשטיין נכדתם של חיים צמח לבית שורץ ויעקב רובינשטיין מבני - השתתפו בקטעה קרייה.

הנחו זרים מטעם מדינת ישראל, שגרירות פולין בישראל, ועדת התייעות, מרכז הארגונים, משטרת ישראל, צה"ל, היהודי זגלמבה בתפוצות, דורות המשך של ארגון יוצאי זגלמבה, קק"ל, ובית הספר מכבים רעות מורה.

בתכנית האמנויות הופיעה הזמרת נתנאלת זיו חן - נכדתו של ברוך גוטפריד מבני-מנשה פטמן ולהקתנו.

את הטקס הנחו בני הדור השני ליוצאי זגלמבה: רודה גרינברג ושלמה קרייב.

תודה לך"ל על הסיווע בארגון הטקס.

תודה למיר يولזרי על הסיווע בהסעת החברים ביום השואה.

עצרת הזיכרון לשואה ולגבורה וטקס התיעודות עם קדושי זגלמבה נערכו ככל שנה בנסיבות של אלפיים: ארבעה דורות ליווצאי זגלמבה, שרים, חברי הכנסת, אישים ציבור, מפקדי משטרת וצבא בכירים, קבוצת חיילים על מפקדיהם ואורחים רבים, ביניהם, יוצאי זגלמבה שהגיעו מחו"ל.

תפילת התיעודות נאמרה מפני החזן מנשה פטמן. יצחק גרינגרט, סגן י"ר הארגון אמר "זכור", ובאמירת קדיש התכבד צבי איינולד. הרוב חנוך צבי רובינשטיין, דור חמישי לרב לוי מבני, קרא פרק תהילים.

נסאו דברים: ח"כ צאב בילסקי - י"ר השדולה למען ניצולי השואה בכנסת; שלמה גור - סגן נשיא ועדת התביעות בישראל; אברהם גryn - י"ר ארגון יוצאי זגלמבה; אושרי פדר - נציג הדור השלישי, נכדה למשפחת פדר מסונובי'.

בני הדור השני והשלישי: און שקד, בתם של הדסה לבית

מדברי אברהם גryn בעצרת...

לפני 66 שנים, במאי 1945, נסתיימה מלחמת העולם השנייה. אנו, "שרירות הפליטה", המעתים שנתרו במקרה בחים, שוחררנו, מי מלחמה ריכוז, מי תוך כדי מארש המוות,ומי מבונקר או ממחבוא כלשהו. לאחר השחרור, חיפשנו בני משפחה, בית, באיזור הקרוב לבית ובעולם כולו. מהר מאוד גילינו שנשארנו בודדים, ללא משפחה ולא בית. מרבית "שרירות הפליטה", החליטה לעלות לארץ ישראל. בסיווע אנשי "הבריחה" וחיל'י הבריגדה היהודית גנבו גבולות, עב为我们 את הרי האלים ועלינו על אניות רעוות, בלתי לגאליות, כדי להגיע לארץ ישראל - "המדינה שבדרך". רבים מאנטו נטאסו על-ידי הבריטים ונשלחו למחנות בקפריסן.

עם הגיענו ארץ השתתפנו במלחמות ובקרבנות עקובים מדם, לפניהם ואחרי הקמת המדינה. עם סיום התחלנו לדאג לעצמנו. הקמנו משפחות, חיפשנו פרנסה, נושא השואה נותר שותק ודומם, מעין טאבו שאין נוגעים בו. אנשי היישוב הותיק בארץ לא ידעו את מה שעבר עליינו והתקשו להבין אותנו. אנחנו לא רצינו לספר ולערब אף אחד במאה שעבר עליינו בתקופה הנוראה הזאת.

התיעשות זו השתנה עם תפיסתו של אдолף אייכמן, בשנת 1960, והעמדתו למשפט, לפני 50 שנה – באפריל 1961. אב בית הדין במשפט אייכמן היה השופט משה לנדי, אשר היה, בהמשך, נשיא בית המשפט העליון. התבע במשפט, היוץ המשפט למשפטה, גدعון האוזנר, אמר בנאום הפתיחה: "במקום בו אני עומד לפניכם, שופט ישראל, למד קטגוריה על אдолף אייכמן - איני עומד ייחידי. עימדי ניצבים כאן, בשעה זו, שישה מיליון קטגורים". אנו, אנשי "שרירות הפליטה", הרגשנו כי הוא מדבר בשם כל אחד מאיתנו.USH שרות עדים על ספר על מה שהתרחש בשואה. בינוינו בלבו במיוחד איש סונובי' שבסוגלה – יהיאל פינר ששינה את שמו ליהיאל דינור ונודע בכינוי "ק.צטניק". הוא התעלף תור כד' מתן העדות. עתה, 50 שנה אחריו, מקיים לנו, ליאור דינור, בהרצליה, את בית ק.צטניק ובו ייחוד אולם לזגלמבה.

משפט אייכמן פתח את סגור לבם של הניצולים ושינה את התיעשות המדינה לנושא. נושא השואה הוכנס כנושא ללימוד בבתי הספר התיכוניים. כשהחלו, ככל הידוע לי, היה בית הספר התיכון ע"ש צנלאון בכפר סבא, בניהולו של מורי יידי - המנהל גדי לחמן, בעצמו ניצול שואה.

היום, 50 שנה לאחר משפט אייכמן, נושא השואה הוא נושא חובה בבתי הספר התיכוניים. תלמידי בתי הספר וחניכי תנומות הנוגר נסועים לאושוויץ. אנחנו, ארגון זגלמבה, מוציאים, כמעט מדי שנה, משלחת לזגלמבה ולאושוויז.

כל זה אינו מספיק. חובה علينا לספר לבניינו ולבניינו על מה שעבר עליינו בשואה. גם רצוי יותר כי כל אחד מאנשי הדור הראשון שעבר את השואה, יעלה על הכתב את קורותיו, כדי שהדברים לא ישכחו. אסימן בפסוק מתוך ספר ירמיהו: "מי יתן ראש מים וענין מקור דמעה ואבכה יומם וליל את חללי בת עמי".

משטרת ישראל ביד הזיכרון במודיעין

בבוקר יום הזיכרון לשואה ולגבורה, התקיים ביד הזיכרון במודיעין טקס מיוחד של יחידת ימ"ר מרכז של משטרת ישראל. שימוש ישיבוץ פעיל הדור השני יציג את הארגון ונשא דברים בטקס.

מדליקי המשואות

משואה ראשונה

הרב חנוך צבי רובינשטיין – בן נינו של הרב חנוך צבי הכהן שהיה רבבה של קהילת בנדיין, ונינו של הרב יצחק מאיר [איצ'ה מאיר] לויין, מי שהיא נשיא "אגודת ישראל" בפולין ושר הסעד בממשלות ישראל הראשונות.

הרב ישראל גליקמן – נינו של הרב יצחק גליקמן שכיהן כרבב של סוסטנוביץ' במשך 28 שנים, עד לשנת 1930. הרב ישראל גליקמן, הוא הרב של גדור מילואים ומכהן עדין בבית הדין לגירוש.

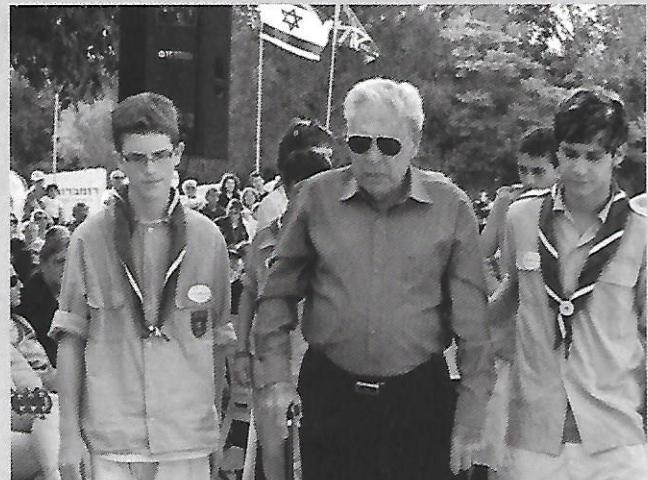

דינה גלבוש

משואה שנייה

דינה גלבוש לבית פירסטנברג מסוסטנוביץ', מורה בಗמלוות. יעקב [קובה] רוזנברג מבנדיין, תעשיין בעבר.

שנים מעלים המשואה כהוקרה וכזכרון לאנשי "הנאה גורפה" [הקבוצה שלנו] שהתארגנה במסגרת תנועת "הנוער הציוני" עם כנסת הנאים להגhiba. עיקר פעילותם הייתה הוצאה איסיתת וככלית תוך שיתוף פעולה ודאגה לזולות. הפעולות הייתה כרוכה בסיכון רב ורבים לא זכו להגשים את משאלתו של עזריאל קויזר, ממנהיגי הנוער הציוני, לאמור "קצב הבניה [בארץ ישראל] יהיה מהיר מקצב ההשמדה". בسنة 1986 קיבלו חברי הקבוצה את אות הלוחם בנאים מיד' ראש הממשלה, דאז, לוי אשכול ובשנת 1972 היו בין יוזמי הקמת מכון "משואה".

יעקב (קובה) רוזנברג

רב חנוך צבי רובינשטיין

משואה שלישיית

שורונה פקרט לבית חבה מזיברצ'ה עוסקת מזה שלושים שנה בחינוך הגיל הרך ובהනחת זיכרון השואה. בן זוגה, בניה, כתלה וחתנה, קצינים בצה"ל. אחיניה סרן גל לב – חן נפל לבנון. מעלה המשואה לזכר הניטפים בני משפחת חבה ומשפחת אוקסנהנדLER.

משואה רביעית

שחר שביט ואליה דגני. דור רביעי למשפחה קורנפולד – דגני מולברום. מעלים המשואה לזכר משפחתם וכאותה הוקרה למשפחת דגני מוטוקי התורמים לארגון יצאי גלגולביה.

משואה חמישית

ליTEL חממי וניצן מזל טוב, תלמידי בה"ס ע"ש ברל צנלאסון בכפר סבא. מעלות המשואה, לציוון הקשרים הנמשכים שנים רבות בין בית הספר ליו"א גלגולביה, בשימור זיכרון השואה, וכಹוקרה לפעילות המיחודת של בית הספר לאיתור ניצולי שואה ברחבי העולם.

משואה ששית

ענבר גולדברג ואורן אדלהייט, תלמידי בה"ס התיכון מכבים רעות (מו"ר) מעלים המשואה לציוון קשרי השכנות הטובה, ההולכים ונרכמים, בין העיר מודיעין-מכבים-רעות לבין בית הספר בעילות התיעוד וההנצחה של תיכון מכבים רעות – מורה, בMSG הדרת תלמידי שכבת י"א, על הוריהם ומורייהם, לומדים את לקחי השואה דרך סיורים הניצולים – פעילות שזכה לפרס החינוך של "יד ושם" לשנת תש"ע.

משואה שביעית – משאות התקומה

אוֹהֶד וְאַלְוָה גִּלְבָּרְד. דָּוָר שְׁלִישִׁי לְבָלְנָקָה יוֹסֵף, מעלים המשואה לזכרו של יוסף גלבurd, ממייסדי ארגון יצאי צ'ילז'

50 שנה למשפט אייכמן

ערכה: יונה קובו

ב-11 באפריל 1961 נפתח בירושלים משפטו של הפשע הנאצי אדולף אייכמן בגין "פשעים נגד העם היהודי", "פשעים נגד האנושות", "פשעי מלחמה", "חברות בארגון עין" ועוד. המשפט שנערך בירושלים נגע בהרשעתו ברוח סעפי האישום. ב-15 בדצמבר 1961 גזר עליי בית משפט בישראל גזר דין מוות.

משפט אייכמן ריתק את הציבור בישראל ועורר התעניינות רבה בעולם. צוותי עיתונות מכל רחבי תבל סיקרו את המשפט. בפעם הראשונה נחשפה השואה בפני גופ משפטן על כל פרטיה, שלביה והיבטיה. הישראלים היו מושתקים למלחי המשפט ולדיינו ששורדו בזמן ברדי. היה זה נקודת מפתח בחזביה הציבוריות הישראלית. אזרח מדינת ישראל הצערה ובעיקר בני הנוער למדו לראשונה מפי העדים על הרצונות השיטתיות הנאצית שהביאה להשמדה המונית ועל ההתנגדות היהודית.

בזה אחר זה עלו אל הדוכן 108 עדים רובם המכרי ניצולי השואה ושרידיה וספרו את סיורם. בין העדים במשפט אייכמן היו גם יהיאל דינור (פיינר), ליד סוסנוביץ', הידוע בשם קצטניק שייחד את דבריו למחנה המוות אושוויץ, ופרדקה מזיא (קוז'ר) לבית אוקסנהנדר שתארה את שקרה בסוסנוביץ' עירה.

יהיאל דינור (פיינר) על דוכן העדים במשפט אייכמן

להלן, עדויותיהם:

עדותו של יהיאל דינור (פיינר)

ש. נולדה בפולין?

ת. כן.

ש. אתה מחבר הספרים "סלמנדרה", "בית הבבות", "השעון מעל הראש" ו"קראו לו פיפל"?

ת. כן.

ש. מה הסיבה שחosisת בשם הספרותי "קצטניק", מר דינור?

ת. כן.

אין זה שם ספרותי. איןני רואה את עצמי כסופר הכותב דברי ספרות. זו קרוניקה מתוך הפלנטה אושוויץ. הייתה שם במשך שניםים. אין הזמן שם כפי שהוא כאן על כדורי הארץ. כל שבר רגע הולך שם על גלגלי זמן אחר. ולתוшиб פלנטה זו לא היו שמות, לא היו להם הורים, ולא היו להם ילדים. הם לא לבשו כדריך שלובשים כאן; הם לא נולדו ולא הולידו; נשמו לפיה חוקי טבע אחרים, הם לא חיו לפי החוקים של העולם כאן ולא מתו. השם שלהם היה המספר קצטניק. הם לבשו שם, איך לקרוא...

ש. כן, זה מה שהם לבשו שם? (מראה לעד לבוש אסיר מאושוויץ).

ת. זהו הלבוש של הפלנטה הקוריה אושוויץ. ואני מאמין באמונה שלמה שעלי המשיך בשם זה כל עוד שהעולם לא יתעורר אחרי צילבת העם, למחות את הרעה הזאת, כשם שהאנושות התעוררה אחרי צילבת אדם אחד. אני מאמין באמונה שלמה שכש שבאסטרולוגיה כוכבים משפיעים על מזלנו, כן כוכב האפר אושוויז עומד למול כדור ארצנו ומשפיע עליו.

אם אני יכול לעמוד כאן לפיכם היום, ולספר את הקורות מתוך הפלנטה הזאת, אם אני, הנפיל של הפלנטה הזאת, יכול להיות כאן ועכשו, הרי אני מאמין באמונה שלמה שזה הodium לשבועה שנשבעתה להם שם. הם נתנו לי את הכח הזה. השבועה הזאת הייתה הש្នין בו נכנסתי לכה עליון מחוץ לדרך הטבע שאוכל אחריו זמן – זמן של אושוויז – שנתיים, בהיותי מודלמן לעבור את זה.

כי הם הלאו ממני תלמיד, הלאו ממני, נפרדו ממני, ובמבט עינינו הייתה השבועה הזאת. קרוב לשנתיים ימים הלאו ממני ותמיד השאירו אותי אחריהם. אני רואה אותם, הם מסתכלים בי, אני רואה אותם, אני ראייתי אותם ליד התור...

תוך כדי מתן העדות התMOVט דינור ופונה לבית החולים. העודה הקצירה אותה הפסיק לומר במשפט אייכמן נחרטה בתודעת הציבור לעד. לימים חזר בו דינור מהתייאור של אושוויז כפלנטה האחרת.

**קטע מעודתה של פרדקה מזיא על ראשית ה一心...
...ה一心**

- ש. מה קרה עם הפעולות התרבותיות והציבוריות באזרע שלכם?
- ת. באופן رسمي נאסרו כל הפעולות התרבותיות והציבוריות חוץ מפעולות הקהילה, שהיא הייתה ממלאת את הפוקודות של המונחים והיתה צריכה לארגן את החיים היהודיים. למעשה הייתה התארגנות במחותרת כללית, היה קיים בית ספר לילדים יהודים לmorphot האיסור, בוצרה בלתי לגאלית. אנחנו בסוסנוביץ עצמה ריצנו בית ספר של אלף ילדים מגיל 6 עד 12 בערך. הקמנו גימנסיה בשבייל אלה שהלימודים הפסיקו. הלימודים התנהלו בקבוצות של חמיש עד ששה. השתדלנו לחתם להם את ההשכלה האלמנטארית, לא לנתק אותם מלימודים ולא לתת להם להיות מושפעים מהרוח המלא צרות וזועמות...
- ש. בית הכנסת הגדול שלכם הועלה באש עוד מראשית ה一心?
- ת. עוד מראשית ה一心.
- ש. על ידי מי?
- ת. על ידי גרמנים אשר הקיפו את כל האיזור, בסוסנוביץ, גם בקטוביץ וגם בבדניין. גם בקטוביץ גם בסוסנוביץ הוקפו גם הבתים שבבסביבה, לא רק בתי הכנסת, וכל האיזור על האנשים שבתוכו עלה באש, והגרמנים ירו על כל מי שניסה לבורתה.
- ש. מה קרה לאנשים אשר התפללו באותה שעה בבית הכנסת?
- ת. הם נשרפו חיים...
- ש. את זוכרת הוצאה להורג בתליה בסוסנוביץ...
- ת. פעם נתלו שניים, ופעם נתלו ארבעה, ביניהם אב ובן.
- ש. רأית את זה?
- ת. הגרמנים דרשו שהיהודים יחו ב"הציג" הזה, אבל רבים ניסו להימלט. אצלנו בבית נסגרו התריסים, לא יצאנו. אבל הם השאירו את הגוויות במרכז העיר. המרחק מהבית שלנו היה - 6-7 בתים גדולים. היכר המרכזית - - -
- ש. כמה זמן נשאו הקרים תלויים?
- ת. יומיים שלושה. אי אפשר היה לצאת מהבית ולא לראות.
- אב בית הדין: על מה הם נתלו, מה הודיעו הגרמנים?
- ת. על הארבעה דברו שהם נתלו בשל עסקן שוק-שחור. אבל שוק-שחור - זו הייתה ביצה. ביצה אחת שמצאו אצלם, שהיא השיגה אותה אצל פולני בשבייל ילדה שלא יגוע מרעב. זה היה שוק-שחור אצלם. השניים נתלו بعد עזרה שננתנו לאנשים שחזרו מהשטחים הכבושים אלינו, התגנבו. אצלם צריך היה לעبور את הגבול שהבדיל ביןינו. הם היו בשטח של הגנרג'ל גוברמן ואנו היינו מצורפים לר'יר. הם עברו את הגבול והיו בלתי-LAGELIM. بعد עזרה שננתנו להם הוציאו להורג.
- ...

ש. בת כמה הייתה כספרצה המלחמה?
ת. הייתה בת 17

פרדקה מזיא על דוכן העדים במשפט אייכמן

וועשית עמדין חסד ואמת ... (בראשית מ"ז, 29)

סיפורו של חלל נצראחרון יוסף קוחן

מאת: שמישון ישבייז

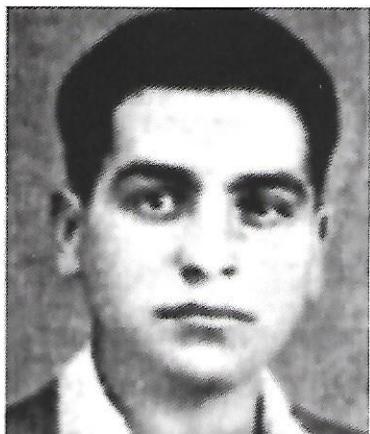
חברי ארגון זגלמבהה היקרים,

השנה מתקיים בחודש ספטמבר בבית העלמין הצבאי בעפולה טקס מיוחד. טקס המסמל את סופה של פרשה שנמשכה יותר מששים ושלוש שנים. פרשה שראשיתה בקרבות לשמור העמק מהקרבות העקבאים מדם של מלחמת העצמאות.

רקע

קרבות לשמור העמק, נערכו על השטחה בציר הדרק בין ג'נין לחיפה. הקרבות פרצו ב-4 באפריל 1948 ונמשכו עד ה-13 באפריל. כוחותיו של פואוזי-אל-קאקג'י בשם "צבא ההצלה" ניסו להשתלט על ציר הדרק מצומת מג'ידו עד צומת יקנעם. משמעות השטחה על דר' זו באוטם הימים – חסימת ציר וadi עריה, חסימת ציר ואדי מילר ושליטה על הזרמת כוחות לכיוון חיפה, אשר הייתה חשופה ולא כוחות הגנה. למעשה, ניתוקו של הגליל. יש לציין כי קרבות לשמור העמק התקיימו במקביל ל"מבצע נחשון" – פריצת המצור על ירושלים.

סביר לשמור העמק היו באותה תקופה כפרים ערביים על הגבעות השולטות. אחת הגבעות הייתה – ابو זרייק (סמור לקבוץ הזרע). ב-12 באפריל 1948 תוך כדי הסתערות ולהחימה עיקשת, נפגע איש ההגנה יוסף קוחן אונשות בראשו ופונה לבית החולים בעפולה.

יוסף קוחן

יוסף קוחן

יוסף, בןם של בלומה ואלתר-מנחם הכהן, נולד ב-1927 בעיר אולקוש שבמחוז קיילצה. בן למשפחה מהמכובדות בעיר, אביו היה סוחר TABAOOT אמיד. יוסף למד ב"חדר" וסיים בית ספר יסודי בעיר.

ערב מלחמת העולם השנייה חי באולקוש כ-2,700 יהודים. עם כנסתם של הכוחות הגרמנים לאזור (ספטמבר 1939) החלה רדיפת היהודים והחרמת רוכשים. בעיר הוקם יודנרט ורבים מהיהודים נשלחו למחלנות עבודה בכפייה בשלזיה. בספטמבר 1941 רוכזו היהודים העיר בגטו. במאי 1942 עברה האוכלוסייה מצור, כאשר נגעלה כאשר נגעלה למשך מספר ימים על ידי הגרמנים בגימנסיה המקומית

לא מזמן ושתייה. מעטים מהאוכלוסייה הפולנית ניסו לסייע, וויפקו לניצרים לחם וארחות צהרים. ביוני 1942 גורשו כל היהודי אולקוש למACHINE ההשמדה אושוויץ.

הוריו, אחיו ואחיותיו של יוסף נספו באחד ממחנות ההשמדה. רק הוא שרד לאחר שעבר את שנות המלחמה באחד ממחנות הריכוז הגרמניים, עבר את כל מדורי הגיהינום וניצל בנס. יוסף קוחן נותר בודד מכל משפחתו הגרעינית, נצראחרון למשפחתו.

ב-19 באוקטובר 1946, עלה יוסף קוחן יחד עם 1,252 ניצולי שואה אחרים על אוניות המעללים "לטרון" בדרכם לארץ ישראל. בלב ים נעצרה האונייה ע"י ארבע משחתות הצי הבריטי. הם גררו את האונייה לחיפה ומשם שלוחו המעללים באונית גירוש לקפירים.

יוסף קוחן הגיע לארץ ב-5 במאי 1947 התגורר בחיפה והתוודע לכמה בני משפחה, דודים ובני דודים. לאחר הכרזת האו"ם בכ"ט בנובמבר 1947 התנדב קוחן להגנה. הוא צורף לגוד 22 של חטיבת כרמלי, עסק בתפקיד בהגנת איזור הצפון ולויוה שירות בין זכרון יעקב לחיפה. לאחר מכן צורף ליחידת הלוחמים של גוד 22 שלחמו בקרבות לשמור העמק ונפל בקרב.

הتعلומה

בבית החולמים העמק בעפולה נקבע מותו של יוסף קוזון. הוא הועבר לקבורה בבית העמין המקומי עם לוחמים נוספים. על קברו הונחה מצבה עליה נחרטה הכתובת "אלמוני".

החל משנות החמישים פנו בני משפחתו של קוזון אל משרד הביטחון בבקשתו לחזור היכן טמון יקרים. הם נענו בשלילה ובתשובות מתחרמות. היחידה להנחתת החיל הגדירה את יוסף קוזון "נעדר אשר מקום קבורתו לא נודע". בהר הרצל, בחלקת הנundersים, הוקמה מצבה עליה חקוק שמו של יוסף קוזון. באותו הזמן, חיפש אדם אחר את אחיו. היה זה מורה יהודי בשם מריאס לייניגסטון מפילדיפה שרצה לדעת מה עלה בגורלו של אחיו דוד שנעלם במהלך מלחמת השחרור. הסفور של דוד לייניגסטון התפרסם בעיתונות וב亢בובות כך ציר עם האח מריאס קשר לשודד לייניגסטון לחם איתה ונפל והיעיד שהוא זכר שודד לייניגסטון במהלך נרגז בקרבות משמר העמק. הוא ידע לספר שדיאנה את מהתפוצצות רמן יד. כמו כן ידע לספר שדיאנה את הגופה על פי גובהו של דוד ותללו השחורים. על סמך עדות זו הוחלט בסופו של דבר שהחלה בעפולה הטמען תחת המצבה שעלייה כתוב "אלמוני" הוא דוד לייניגסטון ושמו נחרת על המצבה.

אנשי גדור 22 אשר לחמו עם קוזון, היו הראשונים שהטילו ספק אם לייניגסטון אכן קבור בחלקת הצבאית בעפולה. יוסף קוזון שנשלח לתגבור עם חבריו את קיבוץ משמר העמק היה הקשר של צבי קשת מפקד המחלקה שמנתה להסתער על הכפר אבו-זריק. לימים העיד קשת שהאש הייתה כבדה. למרות שנפגע מכוור בלחיו, הבחן ביוסף קוזון הרץ והנושא מכשיר הקשר נפל וחור נפער במצחו. הוא אף ציין ואמר "ידעתי שזה סופו". במשך שנים רבות ניסו לוחמי גדור 22 לפטור את תעלומת מקום קבוריו של יוסף קוזון.

סופה של הפרשה

לפני ארבע שנים, התפרסמה כתבה תחת הכותרת "מי קבור כאן". הכתבה מגוללת את פרשת נפילתו של יוסף קוזון, העלם וקביעת מצבה על שמו של דוד לייניגסטון. באחד התצלומים בכתבבה נראה אדם יושב על קצה המצבה. היה זה בן דודו של קוזון ד"ר יצחק

ה מצבה של יוסף קוזון בבית הקברות הצבאי בעפולה

שנתל. התקשרתי אליו והציגי את עצמו כבעל ארגון יוצאי גאלמבה. הבנתי מתוך דבריו שמשרד הביטחון וה[Unit] העוסקים בדבר דחו אותו ב- "לך ושוב" במשר השנים ורציתי לעזור לו לסיים את הפרשה.

פניתי למשרד היחידה לאיתור נעדרים, שם נאמר לי שאינוי יכול להיות צד בעניין, והוא שלא קיבל פרטים. לאחר אין סוף בקשות הסכימים מפקד היחידה לאיתור נעדרים לקיים פגישה עם שנתל ואיתי. הפגישה למם רבעה שעה. אל הפגישה זומן גם חוקר מטעם היחידה, איש מילואים האמון על התקין מזה. מספר שנים. הפגישה נמשכה קרוב לשוש שעות. הוחלט להעביר את החומר והעדויות שהצטברו במהלך השנים לשול הרוב הראשי לצה"ל. בנוסף לדרישות פתיחת הקבר לבדיקה ולקיחת דנ"א. התיק הועבר בסופו של דבר לטיפולו של היועץ המשפטי לממשלה, זאת מאוחר ואין קרובוי משפה מדרגה ראשונה אשר יכולם לדרוש מבית המשפט פתיחת הקבר. חששתי שהתקין הולך להזכיר בין מדפיה ותיקיה האין סופים של המערכת המשפטית. בשנה שעברה (2010), בזמן שהותנו כמשלחת "גאלמבה" בפולין,צלצל הטלפון שלי באמצעות מגש עם ראש עיריית בנדיין. בצדו الآخر של הקו ריה בן דודו של קוזון, ד"ר יצחק שנתל, עמו אני שומר על קשר כל העת. הוא בישר לי שהתקבל אישור לפתח את הקבר ולעשות את הפעולות הנדרשות לבדיקה, ובמחצית يول (2011) התבשרה שקיימת התאמוה ודאית של הדנ"א. החל שטמן בבית העמין בעפולה הינו יוסף קוזון. עד היום לא ידוע מה עלה בגורלו של דוד לייניגסטון.

נפלה בחלקן זכות גדולה להיות שותף במשימה זו, ואני מודה ליחידה לאיתור נעדרים ולמפקדה הרב גבי משעל אשר עשה מעל ומ עבר, לד"ר יצחק שנתל אשר שיתף אותו בפרטיהם ולד"ר ירח פארן איש המילואים וחוקר מטעם היטקס בחילקה הצבאית בבית העמין. כתע על "כריית" המצבה חרוטים שני ופרטיו של יוסף קוזון.

יוסף קוזון ועוד חמישה חללים אחרים הונצחו ביד היזכרון לקדושי גאלמבה במודיעין. שמותיהם חרוטים על גלעד שהוקם במיוחד לצרכם של חללי נצר אחרון. כל השישה מוצאים מערי גאלמבה ועיירותיה.

יהי זכרם ברוך

הנדר קוים

טקס הקמת "בית - ק.צטניק לתודעת השואה ותקומת ישראל"

רשותה: רינה כהן

"בית - ק.צטניק" יוקם בהרצליה לזכרו של סופר השואה יהיאל (פינר) דינור זל, אשר נודע בשמו הספרותי - ק.צטניק 33653. הבית ישמש מרכז לימוד, מחקר והדרכה בנושא השואה ותקומת ישראל ויביר את נושא השואה דרך מהלך חייו ו מורשתו הספרותית הייחודית של הסופר ודרך סיפורה של קהילת גלבניה, בה נולד וחוי עד מלחמת העולם השנייה.

טקס הקמת "בית - ק.צטניק" התקיים למחرات יום העצמאות במטרה לציין את הקשר שבין מוראות השואה לתקומת ישראל בארץ. בטקס נכחו: ליאור דינור, בנו של הסופר ומשפחותו, שהם היוזמים ומקיים הבית לזכרו של אביו, ושידי ה"ק.צטניצים" מארגון יוצאי גלבניה. את הטקס פתח אברהם גрин, יו"ר ארגון יוצאי גלבניה. בדבריו הדגיש גrin את חשיבות הקמת הבית אשר ישמש גם כמקום ומרכז כניסה לדורות הבאים של גלבניה. פרופ' יהודית סיני סיפרה על הקשר המיעוד שהיה לה עם הספר ועל אהותה, סינה, אשר יוצאי גלבניה. פרופ' יהודית סיני סיפרה על אהותה בഗטו יחד עם אהותה ובعلלה. ליאור דינור דיבר על חשיבות הקמת הבית, על הימים החשובים בהם שהתחנה בגטו יחד עם אהותה ובعلלה. ליאור דינור דיבר על חשיבות הקמת הבית, על לוחמי השואה כמורשת היסטורית, ועל חובתנו הלאומית והאנושית לעצב את התקווה, החלום והשיקום של האמונה המוחדשת באלוויים ובאדם בבחינת 'ה'ן באת ולאן אתה הוול' ...

באי הטקס התרגשו כאשר ליאור דינור הזמן את הנוכחים לגשת ליסודות הבניין כדי לתרמן בתוכם את האפר שנשא ק.צטניק מאושוויץ והביא אותו לאرض בטור מטפחת קטנה שקיבלה מאימו טרם נפרדה ממנו בדרכה الأخيرة אל המשרפות. ביום האחרון, בטרם הלך לעולמו, גילה הסופר את הסוד השמור בלבו לבנו ליאור ובאותו מעמד קשה מנשוא, השבע את ליאור לתרמן את האפר החדש ליסודות "בית - ק.צטnick" והוסיף, ודרש כי: ... אף זה, כמוwi כיסוד שבועתי ונדרי לספר את אשר ראו עיני ולהאמין בהנחלת תודעת השואה והלקחים שנלמדו וילמדו את דורות המשך...

עם השנים התפוררה המטפחת וליאור שמר את אפר הקדושים מכל משמה.

אהרן טיכנר, מכרו של ק.צטניק מימי ילדותם בסוסנובייך ויהודית סיני טמונה ביד רועדת קמצוץ מאפר יהדות אירופה ליסודות "בית - ק.צטnick". ליאור טמן יחד עם האפר מגילה המצינית את הקמת הבית ואברהם גrin התכבד בכיסוי האפר באדמה.

טקס הטמנת האפר ליסודות "בית ק.צטnick"

מכتب לארץ ישראל

מאת: בלה כפטורי

באחד מימי השואה ביד הדיכון במודיעין פגשתי את משה אורבר שמספר לי כי יש בידו מכtab שהגיע מבנדיין ב-1941 לארץ ישראל, אל אהותנו. במכtab שהוגב מבנדיין הכבושה יש דרישות שלום של חברי ושכנים אל קרוב משפחה בארץ, אחד הכותבים הוא אבי, ולפ', אשר שלח את המכtab אל סבא וסבתא שלי מצד אמא שכבר היו בישראל, כלומר שליח אליהם סימן חיים מבנדיין.

מספר ימים לאחר המפגש עם אורבר הגעתי אליו צלום המכtab בכתב ידו של אבי....

אני יכול להודיע לכם שאנו ב"ה בראים, אך מתפלאים על שתיקתכם הארכוה כל כך. בעצם נפלה לידיים הזדמנויות מיוחדות לשלוח לכם נישיות ודרישת שלום מקרוב לבנו. מהילדים שלכם: מקס אשטו והילדיהם, היל אשתו והילדם, יעקב אשטו והילד, בינם, מימי ומاشטי – בתוכם אסתר ומבתנו בלה שגדלה להיות נערה יפה שתופרת שמלות לעצמה, ובתנו פרידה-חנה ובתנו יונס. אנחנו כולנו מנשכים אתכם.

שלכם המסור, ולפ'

*"Liebe und liebre Eltern Bolimowskis! Bewachrichte auch das wir sind
gibl. alte genind, es umgeht uns sehr auf euren, so laugen sehr engen und
irg schreibt nichts von eise die ganz zeit, jetzt bei uns bestau gelagert
heil übersende wir eich die tollenste küsses und grüssel woh.
John Max & Frau u. Kinder Hilda Frau & Kinder, Pauline Frau u. Kinder
Dinner, und wir mein und eine Tochte, Ester von mirer Tochter Paula
Releke ist sehon eine hübsches Fräulein nicht schon schlim Kleider, unser
Tochter Frieda Chaya und sohn Jonas wir alle Küssen eich euer truer Hölz"*

ולף-זאב נימן, אשטו אסתר, בתם פרידקה-חנה ובנם יונס-יונתן נרצחו כולם. היחידה שרודה היא בלה.

לזכרם

על יידי נח פלוג ז"ל

ニיצולים רבים מקבלים פיצויים או שפרו את תנאים ה兜ות בשנים האחרונות פעיל נח רבות בעודת אושוויז המורחבת ואף נבחר כושב ראש ועדת אושוויז הבינלאומית.

התארים בהם נשא נח, ובכלל זאת י"ר מרכז הארגונים, תרמו להישגים הרבים אותם הוא השיג. ואולם יותר מכל השיג נח את הישגיו בזכות נועם הליכוטי והידע הרב שהוא לו בתחום השינויים בהם פועל.

הכרתי את נח לפניו למעלה מעשרים שנה, ומאז נמצאנו בקשרים רבים, תחילתו בהתאחדות יהודית פולין ובמהמשך חבריו הוועד המנהל של מרכז הארגונים, חברים בוועדות השונות וגם עקב פעילותו להחזקת מחנה אושוויז, נשא הקרוב ללב. במיוחד אהבתו והתרשםתי מהישגות האישיות הרבות שקיימנו בימינו, בהן למדתי על פעילותותיו הרבות וה מגנות של נח, ואף הכרתי את נח האדם.

מעטיטים כמותו הכרתי בכל פעילות הציבורית, הנמשכת עשרות שנים. נח יחסר לי מאד.

היה אדם ואני עוד.
יה זכרו ברוך.

abrahem grin, י"ר ארגן יוצאי גאלמבה

בتورה נזכר אדם אחד בלבד אשר נשא את השם נח, ועליו נאמר "נח אש צדיק תמיד היה דור בדורותיו". נח בן לmrk בן מתושלח היה דור עשיר לבריאות העולם וכבר אז היה העולם רווי שחיתות, כי השחיתת כלبشر את דרכו על הארץ". ה' רגץ וחשב להרים את כל אשר ברא, אמרה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה". אבל ה' הוא אל רחום וחנון ולכן, מחד - הביא מבול על העולם, אך מנגד, הוא בקש לקיים את הבריאה ולהמשיך אותה. לכן בחר בנח כדי שיבנה את התיבה - "תיבת נח", אשר באמצעותה ימשכו החיים. למה דואק נח? שכן "ונח מצא חן בעיניו ה'", בשל צדיקותו ותמיומו. لكن נבחר לתקiid המכובד והחשוב.

כמו נח המקראי, גם נח פלוג יכול להיחשבצדיק. בתקופה זו, כשכל אחד דוגן לעצמו, ולביתו, טרם נח מסגולותיו והשקייע את זמן, מרצו ולעתים אף את כספו, משך عشرות שנים, בפעילות למען ניצולי השואה. הוא פעל למען אצל הממשלה, בכנסות ובמוסדות נוספים בישראל, ומחוץ לישראל - בארץות ארופיה השונות כגון גרמניה, אוסטריה, צ'כיה, פולין, ובמיוחד בועידת התביעות בניו יורק. בפעילותו אלה השיג נח הישגים רבים ומשמעותיים למען הניצולים.

ארגון יוצאי גלמבה אבל על מות

אריה אדליסט ז"ל

חבר ועד התאחדות יוצאי פולין בישראל
יו"ר ארגון יוצאי צ'נסטווחובה בישראל

תנחומיים למשפחה

מי יתן ולא תוסיף לדבאה עוד

ארגון יוצאי גלמבה אבל על מות

נח פלוג ז"ל

יו"ר מרכז הארגונים של ניצולי השואה
בישראל

תנחומיים למשפחה

מי יתן ולא תוסיף לדבאה עוד

ארגון יוצאי גלמבה משתתף בצערו של

צבי ענבר

באבלו הכהן על מות אמו

מרים ברנסטיין ז"ל

תנחומיים למשפחה

מי יתן ולא תוסיף לדבאה עוד

מנחם אריאב

יו"ר החברה להשבת רכוש
על מות אחיו ז"ל

תנחומיים למשפחה

מי יתן ולא תוסיף לדבאה עוד

ארגון יוצאי גלמבה אבל על מות החברה

יוכבד קז'ימיירסקי ז"ל

מי יתן ולא תוסיף לדבאה עוד

תנחומיים למשפחה

ארגון יוצאי גלמבה אבל על מות החברה

בלומה מוטיל ז"ל

תנחומיים למשפחה

מי יתן ולא תוסיף לדבאה עוד

בלומה מוטיל ז"ל – חברות בת 70 שנה
לפני כמה חודשים הלכה לעולמה חברתית הטובה בלומה מוטיל לבית פרגראיכט מבדן.
משחר ילדותנו בעיר בנדיין היינו יהד. מיימי בית הספר ועד ים פטירתה היינו בקשר. למדנו יחד באותה כתה
ובתקופת המלחמה נשלחים באותו טרנספורט לאוטו מחנה עבודה בחבל הסודטים. שוחררנו יחד ב-9 במאי
1945. לאחר המלחמה שמרנו על קשר יומיומי במחנות העקורים בגרמניה.
עלינו לישראל ושרתנוocab. הייתה בחתוונה שלא עם שמאלו ובchengot ברית המילה של שני בנייה. בלומה ושמואל
נהלו קונדייטוריה ולאחר פטירתו המשיכה בלומה לעבוד עם אחד מהבנייה. בלומה הותירה אחריה משפחה
لتפארת. שני בניים, צבי ומוטיל ונכדים ונינים.
רצה הגורל ובשנתיהם האחוריונות נפגשנו יום יומ. קשה לי מאד ב淵ידה.
יהי זכרה ברוך.

בלה כפטורי לבית נימן

מענק לניצולי השואה שעבדו בGeVאות

ニצולי השואה שעבדו בGeVאות במהלך מלחמת העולם השנייה ולא קיבלו תשלום או מענק, זכאים למענק
 חד-פעמי בסך 2,000 יורו.

בעקבות לחץ של ממשלה ישראל וארגוני הניצולים החליטה באחרונה ממשלה לשלם 27 מיליון
יورو לניצולים אלה.

בקשות יש להגיש עד סוף דצמבר 2011.

לברורים ניתן להתקשר למספר *8840.

תשעה באב - יארציזיט לקדושים זגלאמבה

ב-ט' באב תשע"א ה-9 באוגוסט 2011 נערך בבית העלמין בnal'ת יצחק זגלאמבה ליד אנדרטת האפר לקדושים זגלאמבה בבית הקברות נחלת יצחק בתל-אביב לציוו 68 שנים לחיסול קהילות זגלאמבה. מסורת בת למעלה מחמשים שנה.

היום לפני 58 שנה...

מודעה על אזכרה בחודש אב תש"ג (1953) במלאת 10 שנים להשמדת יהדות זגלאמבה

"...הגירוש הטוטאלי ב-1 באוגוסט 1943. אפלה כבדה עיטה את הגיטין. דממת מות הגסטאפו הסתערה ובכלבים משועים זונקים הגרמנים על קורבנותיהם. נחסם ונסתם כל מזאת משתח הגיטין. עזקות הנשים והגברים המוכים ובכי הילדים מגיעים עד לב השמיים. הפראים רומנים אנשיים מושפעים גולגולות. אין אף מפחדים מפני המוות. אנו מוכנים לו. ובלבד שימהר לבוא..."
דוד ליר – שר המתים

"...האנשים היו חיים בחברתו של המות והתרגלו אליו. שם שמתרגלים אל שכן רע. היו ישנים על משבכים עם המוות. אוכלים את לחםם הדל עם המוות ונסתלקו עמו אל העולם הנעלם אל אושוויץ ושם הנספו שנייהם. גם הוא גם המות..."

ק. צטניק – סלמנדרה

ארגון עולי זגלאמבה, תל-אביב

ע"י התאחדות עולי פולין, תל-אביב

נימ"כ א' נאכ תש"ג
13.7.1953

בשעה 8 בערב

במלאת 10 שנים להשמדת יהדות זגלאמבה, שר

ליל זכרון ואבל

לזכר הקהילות שאינן עוד:

בודין, סומובי, דאקובזנה, זאלקזוב, טרוצקיישע, אונזוב, צילדז, שרצה, אולומאג, אודיצה וינקה

את האזכרה ינצע החזן הראשי של בית הכנסת הגדול או"ר **הodata קלמן** כלוי אקתלוו בהרכנה הכללית נציגו של מר ישראל פוקס

בשותפות היה:

מנחם האגד
ייד הארגון, רבנן הרוב האגן
מי שהיה הרבה דראש שאל קהילת סומובי

דו צבי הילד
ייד מרכז התאחדות עולי פולין

דו דאובן רכטמן
סאנ' ייד הארגון, שעוזי

ברטיסס בערך 500 פר' (לכיסוי החוואות) בקופהת "אול-שס" ביום עצרת הזיכרון ה-6 בערב

"זכור את מתור הרגשת שכול ויתמות את רבעות יהודי זגלאמבה הטבחים. את קהילותיה המפוארות אשר נחרבו ונশמדו בידי אנשי בלבד. קהילותה בהן חי מדרות רבים, רבנים, גאנונים, חסידים ולומדים. יהודים מלאים אהבה לציון, לעם ישראל ולשפתו, קהילות בהן שחקנו חי' צבור ותרבות, תסס ושפעו כה גמורים וחדשות עולמיים..."

קטע מתוך ה"זקור" לנשימת קדושים זגלאמבה

"כאשר הקדושים דורבנו והונסו לרכבות החתומות שהובילו לאושוויץ. כשהונסנו לתאי-הגזרים המוסיפים חדרי-רחצה. ידעינו המעוונים שנחרץ גורלים ובא הקץ לח'יהם. ברגעים האחרונים אלה מחשיבותיהם היו נתנות אחרים, לציון. בידעם באמם יושמדו, יכחדו ייחדים, כבודדים, אבל העם יכול ח' לא ימוגר. כאשר נצח ישראל לא ישקר..."

מתוך הספדי של מ. המפל בהלוויית האפר של קדושים זגלאמבה, בתשעה באב תש"א (1951)

מי מכיר? מי יודע?

משפחה גבירצמן מזב"רץ'

משפחה גבירצמן - האב-שלמה היה קצב. האם-ציפורה גבירצמן שיקה, ילדיهم-יעקב, יהודה וצילה. אם אתם מכירם את בני המשפחה חייו בזב"רץ' לפני פרוץ המלחמה והיה לכם קשר עם אחד מבני המשפחה במהלך המלחמה /או אחרת, אנא פנו לאורלי ג'קסון: jackorly@walla.com נייד: 052-2336468-09 דוא"ל: 052-8663120 נייד:

אם אתם מזהים את האנשים שבתצלום?

חנה ברLINER פישטן מחפשת מידע על האנשים בתצלומים מודומברובה גורניצ'ה.
[שמאל] מימין לשמאל, כל הנראה בת למשפחה קורנפלד, בלתי מזוהה.
[ימין] מימין לשמאל: אברהם ברLINER, קורנפלד?, חנה ברLINER, בלתי מזוהה.

Do you recognize the people?

Prewar photos from Dabrowa Gornicza

[L] a girl from the Kornfeld family (I believe), and an unknown person
[R] left to right: unknown, Chana Berliner, Kornfeld?, Abram Berliner

Hannah Berliner Fischthal

hberlinerf@gmail.com

יוסף אורבר מסוסנוביץ'

לילה אורבר, כיום לאה אדר, מחפשת מידע על אביה יוסף אורבר מסוסנוביץ' ועל המשפחה. המשפחה גרה ברחוב דמבלינסקה 11 לפני המלחמה. בשנת 1942 נשלחו לגטו שרודולה ומزاد אין לה כל מידע על אביה.

לאה אדר . טלפון: 052-3931666 נייד: 04-8255918 דוא"ל: adir_l@bezeqint.net

משפחה זאוברמן-(ZaubermaN) מודומברובה ומשפחה שייב מניבקה

חוה שלימוביץ' מחפשת מידע על יצחק ורבeka זאוברמן מודומברובה שננספו בשואה. בתם סטפה שרדה. האם היי לסטפה (שכבר נפטרה) אחיהם ואחיות, בני דודים ובני משפחה אחרים. כמו כן מחפשת מידע על משפחת שייב מניבקה.

חוה שלימוביץ' - טלפון: 03-6760368 נייד: 054-7745514 דוא"ל: hava81@bezeqint.net

אסטרה פctr ושלמה זלמן וילנر מבנדין

ירם שגיא מחפש צאצאים, בישראל או בחו"ל, של סבתו אסתרה פctr שנישאה לשלמה זלמן וילנרא. מקום מגוריים היה בנדיין.

כמו כן הוא מchipש מידע על גרשון ומינדלה וינריב. לגרשוונ הינה חנות צעכועים בסוסנוביץ' והוא נהרג ב-19.10.43. לגורשוונ הינה בת אחת שנרצחה יחד עם בעלה על ידי הגרמנים בשנת 1944. מינדלה נולדה ב-28.11.1880 ב-וילודז'ימיר-וילנסקי (Wlodzimierz Wolynski) שם אביה ברק ליידיר (Berek Lejdir) שמו אמה חייה (Chaja z Gildwargow). היא הייתה מורה במקצועה. יורם שגיא - טלפון נייד: 057-4201074 טל./פקס: 057-9601371 דוא"ל: yoramsagi@013.net

משפחה שיין מבנדין

Arnold Aron על משפחת מיידע על משפחת שיין מבנדין. הדוד של אמה, אהרון ארנולד קון (Kon) מפרוץ'ק התאחד עם זיסלה-זידה (Zyda-Zisla) שיין (Szajn) מבנדין. הוריה של זיסלה היו ברק-משה (Berek-Moszek) וליבא-לאה (Liba-Laja) לבית קון. זיסלה ואהרן קון התגוררו בלודז' ולאחר מכן בזידנסקה וולה.

אללה לרנר. טלפון: 03-5500896

מ י ד ע ש ו ט ר

פרויקט בתים ספר - תיעוד והנצחה

לאחרונה פנו אלינו מבעלי הספר התיכון ע"ש צנלאסן כפר סבא ומתיכון מכבים-רעوت (מו"ר) לשתף ניצולי שואה בפרויקט "תיעוד והנצחה". בני נוער מבעלי הספר, יתאמו מועד מתאים ומקום מתאים למפגש, לראיין ולתעד את חברינו בני הדור הראשון.

אנו פונים לחברינו בני הדור הראשון ומבקשים אתכם להשתתף בפרויקט חשוב זה. כל מי שמעוניין להשתתף בפרויקט "תיעוד והנצחה", אנא פנו לשמשון ישביץ טל. 052-5469888 או לאולם הארגון בטל. 03-5270916 בימי רביעי אחר-הצהרים על מנת למסור פרטים.

הנצחה באמצעות בולים

בכוונות הארגון להפיק גילוין בולים לזכר יום הזיכרון לשואה ולגבורה תשע"ב. גילוין הבולים יכולות פרטים מיד הזיכרון ומורשת קהילות זgammbia. חברים מוזמנים להביע תgebותיהם.

השבת רכוש

החברה לאייטור והשבת נספי השואה מchipשת את קרוביו משפחתם של:
 אברהם זוכר ויינגרטן (Abraham Sucher Weingarten) מקטוביץ'
 אהרן יעקבוביץ' (Aharon Yakubovitz) מבנדין
 איציק יוסקוביץ' (Icek Joskowicz) מבנדין
 דוד אלטמן (David Altman) מבנדין
 הענדיל לנדי (Hendil Landoi) מבנדין
 יוסף הירשברג (Joseph Hirschberg) מבנדין
 מendl קורנפלד (Mendel Kornfeld) מבנדין
 שרה ברקוביץ' (Sara Berkovitz) מבנדין

לימור גור - דוברת החברה לאייטור ולהשבת נספים של נספי השואה בע"מ
טל: 03-7566858 נייד: 052-8068383

חיפוש יורשים

הגיע לידינו מכתב שנשלח על ידי גב' מריה משלנקה (Maslanka) מבנדיין המחפש את יורשו של מנדל יעקובסון שהייתה טרם המלחמה בעליו של נסס ברחווב גורני (Gornevi) מס' 6. ביום לא מופיעים ברישומים בעליים לנכס זה. הנכס הופיע במפה 8 של המהנדס ברבעקי משנת 1933 רישום 1/12. על הבניין רשום 163/1 וגובה הנכס 98 מ'.ר. הנכס הסמור שמספרו במפה 2/163 היה שייך ל JAN KAROL JEDRZEJEK.

הידועים פרטיים רלוונטיים מתבקשים להתקשר למאירה ברגר, מזכירת ארגון יוצאי גאלמבה,טלפון .052-3294201

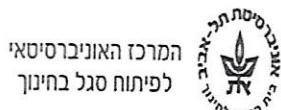
מרכז מידע וסיוע לגיל הזהב ע"ש אלרון - בתל-אביב-יפו

עיריית תל-אביב-יפו מקיימת מרכז מידע לאוכלוסייה המבוגרת בעיר.

כל תושבי תל-אביב-יפו יכולים לפנות למרכז לקבלת מידע והכוונה.

המרכז לשירותכם ביום א'-ה' בין השעות 00:08:00-16:00

מספר הטלפון: 5378880 - 03

השתלמות חדשות בבית התפוזות בשנת הלימודים תשע"ב 2011 – 2012 בעריכת רבקה אדרת

• **קסם האהבה - דער וונדער פון לייבע.** אהבה בספרות היידיש - יצירות סופרים ומשוררים סדרת מפגשים מלאה במופעי תיאטרון, קולנוע ושרה ביום שישי אחת לחודש בין השעות 11:00-09:00 . מפגש ראשון - 11 בנובמבר 2011

• **"מעשה בחסיד אחד..." (הכנסת כלה, ש"י עגנון)** - החסידות מראשית ועד עתה 56 שעות אחת לשבועיים ביום שני מפגש ראשון - 7 בנובמבר 2011

• **מושלבות אשה אל אחותה** (שמות כ"ז, י"ז) - נשים בעולם היהודי 56 שעות אחת לשבועיים ביום שני מפגש ראשון - 14 בנובמבר 2011

טל. 03-7457806 דוא"ל: bhzipis@post.tau.ac.il
טל. 08-7457906 דוא"ל: bhaderet@post.tau.ac.il להרשמה ניתן לפנות אל ציפי שפיגל:
לפרטים ניתן לפנות אל רבקה אדרת:

דמי חבר לשנת 2011

הפעילויות הרבות של הארגון מחיבת הוצאות כספיות בלתי מבוטלות. הכספי הכספי העיקרי בא מדמי חבר העומדים השנה על 130 ש"ח. כל תרומה נוספת תתקבל בברכה.

את דמי חבר ניתן לשולם :

- ישירות לחשבון הבנק: לזכות "ארגון יוצאי גאלמבה", בנק לאומי, הרצליה, סניף 783, מס. חשבון: 3460062 המשלם בדרך זו מתבקש לרשום את שמו וכתובו כדי שנידע למי ולאן לשולח קבלה
- באולם הארגון, רח' פרישמן 23 ת"א. האולם פתוח ביום ד' אחה"צ.

Personal Commemoration

We remind you that in the Commemoration Valley in the Modiin Memorial Site, there are still places left for personal commemorations of family members that died in the Holocaust. Those who wish to commemorate their beloved ones can contact the organization.

Opening Ceremony of Ka. Tzetenik House in Herzlia

The Oath has been Fulfilled

Opening Ceremony of Ka. Tzetenik House of Holocaust Awareness and Israel Revival

Recorded by Rina Cohen

Ka. Tzetenik House was established in Herzliya in memory of Holocaust author Yehiel (Finer) Dinur, may he rest in peace, who was known by his *nom de plume*, Ka. Tzetenik 135633. The House will function as a center of study, research, and education on the Holocaust and Israel's revival, and will communicate the topic of the Holocaust through the author's unique life story and literary heritage and through the story of the community of Zagłębie, where he was born and lived until WWII.

The opening ceremony was held the day after Independence Day to emphasize the connection between the events of the Holocaust and the revival of the Jewish people in its homeland. The ceremony was attended by Lior Dinur, the author's son, and his family, who initiated and constructed the Home in his father's memory, and other Ka. Tzetenik survivors Zagłębie. Abraham Green, Chairman of Zagłębie organization, was the first speaker. Green emphasized the significance of establishing the House, which will be used both as a site and center for gatherings of the future generations of Zagłębian Jews. Prof. Yehudit Sinai spoke of her special bond with the author and his wife and her sister, Sniya, who was killed in the Holocaust, and of whom the author wrote in his book *Salamander*. Sinai described the dark days in which she sat in the ghetto with her sister and her husband. Lior Dinur spoke of the importance of establishing the House, and the lessons of the Holocaust as a historic heritage, and of our national and human duty to shape the hope, the dream, and the rehabilitation of renewed faith in God and in man, on the model of "Know from where you came, where you are going..." (*Mishna, Avot 3a*)

It was an emotional moment for the audience when Lior Dinur invited everyone present to participate in burying the ashes that Ka. Tzetenik had brought from Auschwitz to Israel in a small handkerchief that his mother had given him as she parted from him for the last time on her way to the crematorium. Before he passed away, the author revealed to his son the secret that he had kept and at that difficult time, he swore Lior to bury the sacred ashes in the foundations of Ka. Tzetenik House and he added, "...these ashes, just like the foundation of my oath to recount everything that my eyes have seen and to believe that by teaching awareness of the Holocaust and its lessons, the future generations will learn..."

Over time, the handkerchief disintegrated and Lior safeguarded the sacred ashes.

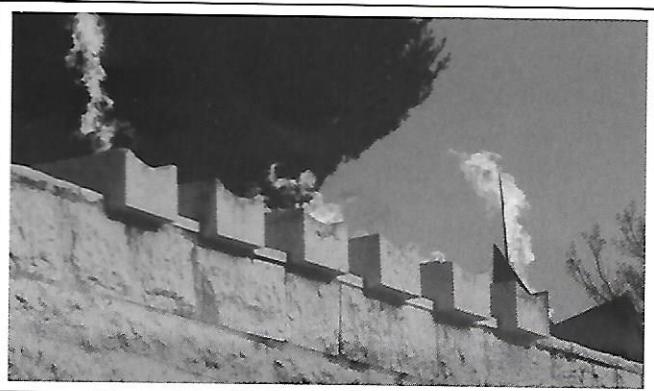
With shaking hands, Aharon Teichner, Ka. Tzetenik childhood acquaintance from Sosnowiec, and Yehudit Sinai, buried a pinch of the ashes of Europe's Jews in the foundations of Ka. Tzetenik House. Together with the ashes, Lior buried a scroll announcing the establishment of the center, and Abraham Green received the honor of covering the ashes with earth.

This attitude changed when Adolph Eichman was caught in 1960 and put to trial 50 years ago, in 1961. The presiding judge was Judge Moshe Landoy, later President of the Supreme Court. The prosecutor, Attorney General Gideon Hausner, stated in his opening statement: "As I stand before you, judges of Israel, to prosecute Adolph Eichman, I am not standing alone. With me at this time stand six million prosecutors." We, the remnants, felt that he was speaking on behalf of each one of us. Dozens of witnesses took the stand to recount what happened in the Holocaust. One of the most prominent of these witnesses was Yehiel Finer of Sosnowiec, Zagłębie, who later changed his name to Yehiel Dinur and became known as K. Zetnick. He fainted during his testimony. Now, 50 years later, his son, Lior Dinur of Herzliya, established K. Zetnick House which also contains a hall dedicated to Zagłębie.

The Eichman Trial opened up the locked compartments of the survivors' hearts, and changed the country's attitude to the Holocaust. The topic was introduced as a subject in high schools, and to the best of my knowledge, the first school to do so was the Katzenelson High School of Kfar Saba, whose principal was my teacher and friend Gedalyahu Lahman, a Holocaust survivor himself. Today, 50 years after the Eichman Trial, the Holocaust is still a mandatory subject in high school. High school pupils and youth movement members travel to Auschwitz. We, the Association of Zagłębian Jews, send a delegation to Auschwitz almost every year.

All this is not enough. We must tell our children and our children's children what we experienced in the Holocaust, and preferably each one of the members of the first generation who survived the Holocaust should write down his own history, so that these things are not forgotten.

I end with a verse from the Book of Jeremiah, "Oh that my head were waters, and mine eyes a fountain of tears, that I might weep day and night for the slain of the daughter of my people!"

Survivor dedicated life to music, culture of our people, 'especially the music of the Holocaust'

TORONTO - Jenny Eisenstein, who survived several death camps, including Auschwitz-Birkenau, was liberated in Newstadt-Gleve, Germany, on May 1, 1945. Present at this year's Community Holocaust Commemoration on May 1 at Earl Bales Park, the elegant and still-attractive survivor, a professional singer, emotionally discussed her experiences as well as her new life in Canada with the *Jewish Tribune*.

"On every occasion, I have dedicated my life to the music and the culture of our people, especially the music of the Holocaust," said Eisenstein, who was the vocalist at "dozens and dozens" of memorial services here.

A moving piece of information came up in conversation on a personal level. I discovered that my late mother, Dorothy Nurenberger, co-founder of the *Canadian Jewish News* and a skilled pianist, had accompanied Eisenstein during a number of local concerts.

Eisenstein met her husband Jacob (who died in 1986) in Poland after the liberation; the couple, hav-

ing lost most of their family members in Nazi Europe, married in Sweden and lived there for a while before immigrating to Toronto in 1950, where they "lived a decent and charitable life," she said. They raised two sons: Michael is both a lawyer and a doctor of Preventive Medicine; Larry is an accomplished artist. An ardent Zionist who travels to the Jewish state often, Eisenstein encouraged her family to observe the Bar Mitzvahs of both her grandsons, Jacob and Ely, in Israel. She has performed on numerous historic occasions at the invitation of the Israeli government, including at the opening of Yad Hazikaron (Valley of Remembrance) in Modi'in and at a fundraiser before the 1967 war in Toronto, when Yigal Allon, then head of the Israeli air force, was here. She also performed to an audience of 15,000 at the closing ceremony of the first major international gathering of Holocaust survivors and their families in 1983 at Lincoln Memorial in Washington, DC.

- Atara Beck

JENNY EISENSTEIN

Dear fellow Zagłebians,

In a few days, the year 5771 will be over and the blessings of the new year, 5772, will be upon us. I am writing this as rockets land in the towns in the south of Israel, injuring and killing people, on the street, in buses and cars, and even in synagogues.

I arrived in Israel in April 1948 from Cyprus, about one month before the declaration of statehood and the War of Independence. In the 63 years that have since passed, I cannot recall many extended periods of peace. And yet, the country developed, became established, absorbed immigration, and overcame the enormous obstacles that it faced. The State of Israel is today a country that the world admires and takes into consideration.

We, members of the first generation of the Jews of Zagłębie, survivors of the Holocaust, took upon ourselves many tasks, including the commemoration of Zagłebian Jewry that perished in the Holocaust. We have performed many activities related to commemoration: we constructed a memorial in Nahalat Yitzhak, and a large impressive memorial in Modi'in Forest, funded exclusively by donations and membership dues of Zagłebians in Israel and overseas. We also worked in cooperation with the municipal and district authorities in Zagłębie in commemorating synagogues, Jewish schools, and the sites of the major ghettos of Srodula and Kamionka. Still, several issues remain to be addressed, including the commemoration of the synagogue in Sosnowiec and local Jewish cemeteries.

Recently members of the third generation — the grandchildren — have organized activities and we, members of the first and second generations, look upon their activities with great satisfaction and will do our best to help them take part in the organization's operations, to ensure perpetuation of the memory of Zagłebian Jewry.

I wish all Zagłębie Jews in Israel and overseas and their families, a Happy and Healthy New Year, a year of peace and prosperity.

Shana Tova!

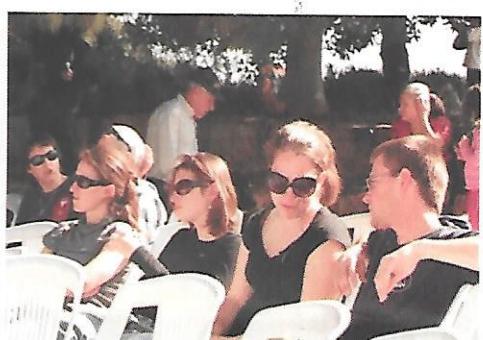
Abraham Green - Chairman of the Zagłębie World Organization

May 2nd, 2011 -Yom HaShoa Memorial Service for Zagłębie Martyrs

From Abraham Green's address at the memorial service...

WWII ended 66 years ago, in May 1945, when we, the remnants, the few who incidentally survived, were liberated from camps, or from death marches, or bunkers, or hiding.

After the liberation, we sought out family members at home, in the area closest to our homes, and worldwide. Very quickly we realized that we were left alone, with no family or home. Most of the survivors decided to emigrate to Israel. With the help of members of "HaBricha" and the soldiers of the Jewish Brigade, we slipped through borders, traversed the Alps, and embarked on dilapidated ships illegally to come to Israel — the state in making. Many of us were caught by the British and sent to camps in Cyprus. When we arrived in Israel, we participated in wars and bloody battles, before and after the establishment of the State. When they ended, we started to take care of our own needs: We built families of our own and made a living, and the Holocaust remained a silent topic, an untouchable taboo. The veteran settlers in Israel were not aware of what we had gone through and had a hard time understanding us. We did not want to speak of our experiences or involve anyone in what we had gone through in that horrific time.

לא שוכחים - עושים! - פרויקט חדש של הדור השלישי

לקראת ראש השנה הקרוב אנו פותחים בפרויקט חדש!
מדובר בביקור אחד למספר חוותים שבו "זוג צעירים" יבקשו לחבר דור ראשון שגר בסמוך למקום מגוריهم.
זהו ההזדמנות עבורה "בן הדור השלישי":

- להראות לדור הראשון שלא שכחת אותם
- לתת להם את הכבוד המגיע להם
- לארכם להם חברה, לא תאמין כמה הם ישמחו מכך (חלהם ללא משפחות)

ועבורך: לשמעו ולמדו על העבר שלהם מסיפורים מקור ראשון, חוויה שלא תשכח!

איך מצטרפים:
שוחחים מייל עם הפרטיהם שלך (שם, מקום מגורי, טלפון). אם יש מישחו/i שאתם רוצים לילכת ביחד רק לציין לנו את זה.

אננו נשלח לך פרט הדור הראשון, תתאמו יומם ושעה שנוחים לכם, זהה – אפשר לצאת לדרך!
אין מה לדאוג, יהיה גם דף עם הסברים והמלצות, וכמובן ניתן לאסוף זר פרחים מהארון למסור לו/ה.
פרויקט- פשוט, קל וחשוב לכל!

פרטים ורשמה:
amitay.feder@gmail.com [ורה גלר ora@koplon.com](mailto:ora@koplon.com) [אמייתי פדר zufit.e@gmail.com](mailto:zufit.e@gmail.com)

הנצחה בידי הזיכרונו

כל המעניין להנציח את שמות קירויו בידי הזיכרונות לקדושים זgalmbiya במודיעין, אני העבירה
השמות אל שםון ישיבץ טל 052-5469-888
דוא"ל: jshimshon@gmail.com נא לציין הנצחה

קפה זgalmbiya

בכל יום שני הראשון בחודש נפגשים בני הדור השני והשלישי באולם הארגון בת"א
לפרטיהם נוספים: רחל בבס
Rachel.bebes@gmail.com

ברכות חממות לבת הדור השני

רחל בבס

הרכזת החדשה של קפה זgalmbiya
בזהלחה!

עורכת: יונה קוּבוֹ. המערכת: אברהם גריין, أنها צויאן קובוסקה, אלתר ולנור. עורך לשונית עברית – חניתה ריטר-גיטלד.
עריכה לשונית אנגלית – אליה אבידב. הצלומים – שםון ישיבץ ויוסי ויקום. עורך גרפי ודף – דפס כוניאק ת"א

כתובת המערכת: ארגון קהילות יוצאי זgalmbiya, רח' פרישמן 23 ת"א, 63561
لتרומות: ארגון יוצאי זgalmbiya, בנק לאומי, בת-ים, סניף מס. 861, חשבון מס. 33938/34

Zaglobie World Organization, 23 Frishman St., Tel Aviv 63561, Israel
For contributions: Bank Leumi of Israel, branch No. 861, account No. 33938/34
EM: yonakobo@netvision.net.il